

Helburuak

- Lan-esparru frankistetan bizi ziren baldintzak ulertzea, zuzeneko testigantzen bidez.
- Entzumen aktiboa garatzea eta kontakizun historiko batean emozioak, xehetasunak eta ñabardurak identifikatzeko gaitasuna lantzea.
- Gosea, gaixotasuna, indarkeria eta lan extenuantea nola eragiten zioten gizakiaren duintasunari modu kritikoan aztertzea.
- Enpatia eta gogoeta etikoa sustatzea eskubideen urraketa muturreko egoeren aurrean.
- Ahozko eta idatzizko adierazpena hobetzea, mezu argi, errespetuzko eta argumentatuak sortuz.
- Presoen esperientziak lan behartuaren kontzeptu zabalagoarekin eta haren presentzia historikoarekin lotzea.

1. Entzun aurretik (aktibazioa eta testuingurua)

Iraupena: 10 minutu

Helburua: Taldearen sentsibilitatea prestatzea, aurretiko ideiak aktibatzea eta edukiak aurreratzea.

Ariketa – “Pisua duten bost hitz”

Arbel gainean testigantzan bertan agertzen diren hitz hauek bistaratzen dira:

Gosea – Barrakoiak – Gaixotasuna – Lana – Ihesa

Binaka:

- Hitz bakoitza emozio edo irudi mental batekin lotzen dute.
- Galdera erantzuten dute: *Zein izango litzateke, zuen ustez, lan-esparru batean eguneroko bizipena?*
- Taldeak 3 galdera idazten ditu, podcasta entzutean argitu nahiko lituzketenak.

Azkenik, partekatze laburra egiten da.

2. Podcastaren entzumen aktiboa

Iraupena: 15 minutu

Helburua: Baldintzen gogortasuna ulertzea eta emozioak, giroak eta xehetasunak antzematea.

Ariketa – “Bost kapitulu, bost ahots”

Ikasleek podcasta entzuten dute bost bloketan banatutako fitxa batekin:

- Gosea
- Alojamentua
- Gaixotasuna eta heriotza

- Lan extenuantea
- Ihesak

Atal bakoitzean honako hauek jasotzen dituzte:

- Testigantzako **gako-hitzak**
- Iradokitzen dien **irudia edo emozioa**
- Sortzen zaien **galdera bat**

Ez da transkribatzera bultzatzen: ideiak eta sentrazioak soilik.

3. Entzun ondoren (ulermena eta analisia)

Iraupena: 20–25 minutu

Ariketa – “Gutunak barrakoitik”

Taldeetan, bost gaietako bat aukeratzen dute (gosea, alojamentua, gaixotasuna, lana edo ihesak).

Preso baten ikuspegitik **gutun fikziozko** bat idazten edo ahoz sortzen dute, honela hasita:

“Gaur idazten dut oraindik bizirik nagoela gogorarazi behar dudalako...”

Gutunak azaldu behar du nola bizi den gai hori eta nola sentitzen den pertsonaia.

- Ahoz bada: elkarri entzuten diote eta **tonuaren, argitasunaren eta emozioaren** inguruko feedback-a ematen dute.
- Idatziz bada: iruzkinak eta feedback-a modu berean egiten dira, **tonu–argitasun–emozio** ardatzen arabera.

4. Sakontze kritikoa

Iraupena: 30 minutu

Helburua: Sistema errepresiboek fisikoa eta emozionala nola erasotzen dituzten modu kritikoan pentsatzea.

Ariketa – Gidatutako eztabaida: “Duintasunik gabe biziraun daiteke?”

Podcastaren edukia oinarri hartuta, duintasunari buruzko gogoeta egiten da egoera muturrekoetan.

Galdera nagusia:

Zer da pertsona bat benetan suntsitzen duena: gosea, lana, beldurra edo askatasun falta?

Antolaketa:

- Rol txandagarriak: **bozeramailea, moderazioa, entzumen aktiboko behatzailea.**
- Behatzaileak honako adibideak jasotzen ditu:
 - o txanden errespetua,
 - o lotura duten erantzunak,
 - o podcasteko argumentuen erabilera.

5. Amaiera adierazkorra

Iraupena: 15 minutu

Ariketa – “Ez dut ahaztuko esaldia”

Ikasle bakoitzak testigantzan eragin handiena izan dion **esaldi bat** aukeratzen du eta azaldu egiten du, ahots-ohar batean edo ahoz:

- Zergatik esaldi hori.
- Zein emozio sortu dion.
- Zer gogoratu beharko genukeen, gizarte gisa.

Aukeratutako pasarte guztiekin **audio-kolaje** edo **horma-irudi** bat osa daiteke.